

22 Ιουλίου 1943

Η μέρα της Αθήνας

Το καλοκαίρι του 1943, η Γερμανία παραχώρησε στη Βουλγαρία την κατεχόμενη Βόρεια Ελλάδα ως τον Αξιό. Ο από τον Απρίλη διορισμένος πρωθυπουργός Ιωάννης Ράλλης υπέγραψε τα διατάγματα σύμφωνα με τα οποία η χωροφυλακή έπρεπε να αποχωρήσει από τα παραχωρηθέντα ελληνικά εδάφη. Η αποχώρηση έγινε στις 7 Ιουλίου του 1943 και ήταν το σύνθημα για τη λαϊκή αφύπνιση. Στις 8, προκηρύξεις του ΕΑΜ καλούσαν τους Έλληνες σε πανεθνική πάλη. Μαχητικές διαδηλώσεις ξέσπασαν στο Κιλκίς, στον Λαγκαδά, στην Έδεσσα, στη Βέροια, στη Νάουσα, στα Γιαννιτσά, στην Αριδαία και στην Κοζάνη. Οι Γερμανοί έμειναν εμβρόντητοι. Αλλιώς τους τα είχαν πει. Κι ακόμα, δεν είχαν δει την αντίδραση του λαού της Αθήνας.

Στις 22 Ιουλίου 1943, η κατεχόμενη πρωτεύουσα βρισκόταν σε συναγερμό. Στις 10 το πρωί, ο λαός ερχόταν από παντού, ξεφύτρωνε στα στενά, βάδιζε προς το κέντρο της γερμανοκρατούμενης Αθήνας. Έρχονταν κατά ομάδες με πανό και συνθήματα: «Έξω οι Βούλγαροι από τη Μακεδονία», «Φραγμός στην επέκταση», «Κάτω οι προδότες». Στις 10.30, οι πρώτες φάλαγγες ενώνονταν στην Πανεπιστημίου και Μπενάκη. Διακόσιες χιλιάδες λαού βάδιζαν προς το Σύνταγμα.

Οι δυνάμεις κατοχής επιστράτευσαν αρχικά το ιταλικό ιππικό που έκανε επέλαση. Οι βροντερές φωνές των διαδηλωτών τρόμαξαν τα άλογα, αχρήστευσαν το ιππικό. Οι Έλληνες κατάφεραν να προχωρήσουν ως την Τράπεζα της Ελλάδος. Πια, είχαν να κάνουν με τα γερμανικά τανκς που έφραξαν το δρόμο κι άρχισαν να πολυβολούν. Από την Ομήρου, κατέβαιναν τα θωρακισμένα. Με μια φωνή, ο λαός ρίχτηκε πάνω στα άρματα. Μεσημέριασε, όταν κόπασαν οι οδομαχίες. Στην ασφαλτο και στα πεζοδρόμια, το αίμα των εκατό νεκρών έφερε το ποθητό αποτέλεσμα.

Οι γερμανικές αναφορές προς το Βερολίνο μιλούσαν για απρόσμενη λαϊκή εξέγερση, για

παράδοξο εθνικό φρόνημα. Οι κατακτητές δεν μπορούσαν να καταλάβουν, πώς ήταν δυνατό να πεθαίνουν άνθρωποι για μια παραχώρηση, από τον έναν κατακτητή στον άλλον. Όμως, μια λακωνική ανακοίνωση έβαζε τέλος στην αναστάτωση: Η παραχώρηση των εδαφών στη Βουλγαρία «αναβλήθηκε επ' αόριστον».

1456: Ο Ούγγρος στρατηγός Ιωάννης Ουνιάδης νικά τους Τούρκους και πολιορκεί το Βελιγράδι.

1832: Πεθαίνει ο Ναπολέων Β', γιος του Ναπολέοντα Βοναπάρτη. Γεννήθηκε το 1811 κι ονομάστηκε αμέσως βασιλιάς της Ρώμης, πρίγκιπας της Πάρμας και δούκας του Ράιχστατ. Έμεινε στην ιστορία με το όνομα Αετιδέας και ενέπνευσε τον συγγραφέα του «Σιρανό ντε Μπερζεράκ», Εντμόντ Ροστάν (1868 - 1920), να γράψει ομώνυμο έργο (1900).

1892: Γεννιέται ο Άρθουρ Σέις Ίνκουαρτ, Αυστριακός Ναζί, διοικητής κατά την προσάρτηση της χώρας του στη Γερμανία τα χρόνια 1938 - 39. Εκτελέστηκε για εγκλήματα πολέμου το 1946.

1917: Γίνεται πρωθυπουργός της Ρωσίας ο Αλεξάντερ Κερένσκι, στη θέση του πρίγκιπα Λβοβ. Το φθινόπωρο, ανατράπηκε.

1974: Στην Κύπρο, ο πρόεδρος μαριονέτα της χούντας Νίκος Σαμψών κηρύσσει την ένωση της μεγαλονήσου με την Ελλάδα, ενώ οι Τούρκοι βγάζουν τανκς στην Κυρήνεια, ρίχνουν αλεξιπτωτιστές στο βόρειο τμήμα του νησιού, στέλνουν νέα πλοία και προσγειώνουν ογδόντα αεροπλάνα στη θέση Αγύρτα.

1981: Καταδικάζεται σε ισόβια ο Μεχμέτ Αλί Αγκσά για την απόπειρα δολοφονίας του πάπα Ιωάννη Παύλου 2ου.

2007: Με 46,66% και 342 βουλευτές, το κόμμα του Ρατζιπ Ερντογάν θριαμβεύει στις εκλογές της Τουρκίας αλλά δεν καταφέρνει να φτάσει τις 367 έδρες στη νέα Βουλή, ώστε να εκλέξει «δικό του» πρόεδρο της Βουλής και να προχωρήσει στις συνταγματικές μεταρρυθμίσεις που επιθυμεί. Ακολουθεί το Ρεπουμπλικανικό κόμμα του Μπαϊκάλ με 20,9% (111 έδρες) και το ακροδεξιό της Εθνικιστικής Κίνησης του Μπαχτσελί («Γκρίζοι Λύκοι») με 14,28% (70 έδρες). Εκλέχτηκαν και 27 Κούρδοι και λοιποί ανεξάρτητοι.

2008: Γνωστοποιείται στη Σερβία η σύλληψη του Ράντοβαν Κάρατζιτς (πρώην ηγέτη των Σέρβων της Βοσνίας) για εγκλήματα πολέμου και κατά της ανθρωπότητας κατά τη διάρκεια του εμφυλίου στη Βοσνία της πρώην Γιουγκοσλαβίας (1992-95).

2011: Ο 32χρονος νεοναζί Αντερς Μπέρνινγκ Μπρέιβικ πυροδοτεί βόμβα στο κυβερνητικό

κέντρο της πρωτεύουσας της Νορβηγίας, Όσλο, και στη συνέχεια πηγαίνει σε νησάκι λίμνης, όπου κατασκηνώνουν νεαρά άτομα και, επί μία ώρα, πυροβολεί όποιον βλέπει μπροστά του. Οι νεκροί αγγίζουν τους εκατό.

2016: Στο Αμβούργο, 18χρονος Γερμανός ιρανικής καταγωγής εισβάλλει σε εμπορικό κέντρο, σε κατάσταση αμόκ, και πυροβολεί αδιακρίτως, σκοτώνοντας εννέα και τραυματίζοντας 27 άτομα. Στη συνέχεια, αυτοκτονεί.

2020: Με 177 ψήφους έναντι 3 άκυρων, ο επί ΣΥΡΙΖΑ υπουργός Δικαιοσύνης, Δημήτρης Παπαγγελόπουλος, παραπέμπεται να δικαστεί σε ειδικό δικαστήριο κατηγορούμενος για οκτώ αδικήματα σχετικά με το σκάνδαλο περί την φαρμακοβιομηχανία Novartis. Ψήφισαν οι βουλευτές ΝΔ και ΚΙΝΑΛ.

Η 22^α Ιουλίου στον πολιτισμό

22 Ιουλίου 1934

Ο «υπ' αρ. 1 δημόσιος κίνδυνος»

Γεννήθηκε τον Ιούνιο του 1902 ή του 1903, στην Ινδιανάπολη της πολιτείας Ινδιάνα των ΗΠΑ. Τον Σεπτέμβριο του 1924 πιάστηκε σε μια αποτυχημένη απόπειρα ληστείας και βρέθηκε στις κρατικές φυλακές. Στα εννέα χρόνια που κρατήθηκε εκεί, διδάχτηκε από επαγγελματίες την τέχνη της ληστείας. Αποφυλακίστηκε στις 23 Μαΐου 1933 και, μέσα σε τέσσερις μόλις μήνες, κατάφερε να γίνει ο «υπ' αριθμόν 1 δημόσιος κίνδυνος» για τις Ηνωμένες Πολιτείες και να αποκτήσει τεράστια φήμη καθώς οι Αμερικανοί δε διστάζουν να κάνουν ινδαλμά τους όποιον παράνομο τύχει, αρκεί να είναι επιτυχημένος.

Ο Τζον Ντίλιγκερ χρησιμοποιούσε ένα ως τέσσερις συνεργούς και, από τον Ιούνιο ως τον Σεπτέμβριο του 1933, είχε πραγματοποιήσει τουλάχιστο πέντε παράτολμες ληστείες τραπεζών στην Ινδιάνα και στο Οχάιο. Τον μήνα εκείνο τον συνέλαβαν. Η μυθιστορηματική απόδρασή του από τις φυλακές του Οχάιο μεγάλωσε τη φήμη του. Συνέχισε τις ληστείες τραπεζών στη Φλόριντα και στη Τουσόν, με νέα συμμορία. Τους συνέλαβε κάποια στιγμή η τοπική αστυνομία και τον εξέδωσε στην Ινδιάνα. Βρήκε ένα κομμάτι ξύλο, το πελέκησε να μοιάζει με όπλο, το έβαψε με μαύρη μπογιά για παπούτσια και, απειλώντας τους φρουρούς, κατάφερε, στις 3 Μαρτίου 1934, να το σκάσει από τη φυλακή. Με νέα συμμορία, συνέχισε να ληστεύει τράπεζες τη μια πίσω από την άλλη. Μετακινιόταν συνεχώς, ξέφυγε από μια παγίδα του FBI στη Μινεσότα και από μια δεύτερη στο Ουισκόνσιν κι επέστρεψε στην Ινδιάνα.

Η αστυνομία της πολιτείας και το FBI συνεργάστηκαν κι έβαλαν μια ιδιοκτήτρια οικου ανοχής, όπου αυτός σύχναζε, να του ζητήσει να την πάει στο θέατρο. Κολακευμένος, ο 32χρονος γκάνγκστερ μεταμφιέστηκε και τη συνόδευσε. Ήταν 22 Ιουλίου 1934, όταν ανέβαιναν τα σκαλιά του θεάτρου. Ο Ντίλιγκερ έπεσε νεκρός από τα διασταυρούμενα πυρά αστυνομικών και ομοσπονδιακών πρακτόρων. Η σταδιοδρομία του είχε διαρκέσει μόλις 13 μήνες. Οι Αμερικανοί έχασαν τον ήρωά τους. Κυκλοφόρησαν τη φήμη ότι ο νεκρός ήταν ένας σωσίας του κι ότι ο ίδιος ο Ντίλιγκερ, για άλλη μια φορά, διέφυγε.

1888: Γεννιέται στη σημερινή Ουκρανία ο Σέλμαν Άμπραχαμ Γουάκσαμ, Αμερικανός μικροβιολόγος. Κέρδισε το βραβείο Νόμπελ Ιατρικής το 1952 για την ανακάλυψη της στρεπτομικίνης. Αργότερα, εντοπίστηκαν παρενέργειες και το φάρμακο ουσιαστικά αποσύρθηκε.

1898: Γεννιέται στην Αμερική ο Έρνεστ Μίλερ Χεμινγκουέι (Νόμπελ λογοτεχνίας το 1954). Συγκέρασε τον συμβολισμό με τον ρεαλισμό («Κι ο ήλιος ανατέλλει ξανά», «Αποχαιρετισμός στα όπλα», «Για ποιον χτυπά η καμπάνα», «Ο γέρος και η θάλασσα»). Αυτοκτόνησε στις 2 Ιουλίου 1961.

1933: Ο Γουίλεϊ Ποστ, Αμερικανός αεροπόρος, γίνεται ο πρώτος άνθρωπος που έκανε μόνος του το γύρο του κόσμου με αεροπλάνο. Χρειάστηκε επτά ημέρες, 18 ώρες και 49 λεπτά.

1972: Η ΕΟΚ και η Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΦΤΑ), συμφωνούν να δημιουργήσουν κοινή περιοχή ελεύθερου εμπορίου που θα ένωνε τους δυο οργανισμούς. Η συμφωνία επρόκειτο να μπει σε λειτουργία την 1η Ιανουαρίου του 1973.

2009: Στις 4 το πρωί, ώρα Ελλάδας, παρατηρείται η μεγαλύτερη σε διάρκεια (6'.29'') έκλειψη Ηλίου στον τρέχοντα αιώνα. Ήταν ορατή στις περιοχές της ΝΔ Ασίας.

2013: Ο Σπύρος Γιαννιώτης αναδεικνύεται πρωταθλητής κόσμου στα δέκα χιλιόμετρα κολύμβησης ανοιχτής θάλασσας στο παγκόσμιο πρωτάθλημα που διεξάγεται στη Βαρκελώνη, με χρόνο 1.49.11.8, διατηρώντας τον τίτλο του που είχε κατακτήσει και στη Σαγκάη πριν από δυο χρόνια (2011).

2018: Σε ηλικία 80 χρόνων, πεθαίνει ποιητής, στιχουργός και πεζογράφος, Μάνος Ελευθερίου.